

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Kto ma rację?

Oświetlenie odczytu premiera Świątalskiego i ministra Kwiatkowskiego przez b. premiera i ministra skarbu Grabskiego

Od p. Władysława Grabskiego o czytaliśmy obszernie odpowiedzi na radiowe odczyty p. ministrów, w których m. in. pisze: „Pan Minister Kwiatkowski w od powiedzi swojej udzielonej w dniu 21 ub.m. nie wskazał postów i stron nictw, ulegających korupcji, nie wskazał ani jednego nieistniejącego interesu, który byłby przedmiotem kredytów korupcyjnych, nie wymie nił takiej sumy kredytów, która mogła mieć coś wspólnego z tężą o sawrotności kosztów korupcji. A więc cały mój apel w zakoczeniu mego listu otwartego o dane objek tywne pozostał bez odpowiedzi.

Natomiast Pan Minister Kwiatkowski podał wyciągi krytyczne z dokumentu bądź co bądź jednostron nego, o niektórych kredytach Banku Gospodarstwa Krajowego, mają ce stwierdzić, jakoby kredyty te miały podkład polityczny, gdyż za biegały o nie postowie, a Minister stwo Skarbu ich zabiegów popierało. Pan Minister Kwiatkowski twierdzi, że podał tylko część materiałów, do dając, że jest „wiele innych faktów do przytoczenia”. To powiedzenie „wiele innych faktów” wymaga przedewszystkiem wyświeślenia. Bo wszystkie przytoczone szczegółowo przez Pana Ministra fakty, jak i o gólnikowo przez niego wspomniane, mieszczą się w globalnej sumie kredo tów, uznanych przez Najwyższą Izbę Kontroli jako złeczone i podsu mowanych na 5,060,975 złotych, jak to już podałem w moim pierwszym liście otwartym, ale tej sumy nie wyzerpąją.

Pan Minister Kwiatkowski nie wy mienia nazwisk i zapewne dobrze czyni, więc i ja nazwisk wymienić nie będę. Ale bliżej rozpatrzyć, na czym miały polegać dowody korup cji, przytoczone przez Pana Mini stra Kwiatkowskiego. Są to kredyty dla „Banku Ludowego”, „Banku Leśnego”, pod formą kredytu dla fabryki „Irena”, dla „Banku Naro dowego” i dla „Związku Handlowego Rolników Polskich”. W tych trzech bankach w Zarządzie lub Ra dzie znajdowali się postowie, więc rozumie się że starali się oni ratować te placówki przed upadkiem. Rząd temu sprzyjał, popierając je wobec Banku Gospodarstwa Krajo wego. Coż w tem gorszego? Jed noznacznie Rząd popierał wobec Ban ku Gospodarstwa Krajowego cały szereg innych banków prywatnych, w których postów nie było. Jak na przykład wymienione wyżej banki. Czego to dowodzi? Właśnie tego, że te poparcia nie miały charakteru po litycznego. W istocie rzeczy w po czątkach roku 1924, gdy wprowadz ałemu złotego, bardzo mi zależało na tem, by banki nie bankrutowały, by przez to nie wywarzała się atmo sfera kryzysu. Jeżeli w radzie lub zarządzie jakiego banku byli postowie, nie mogło to być przeszkodą, by bankom tym dopomóc lub motyw by je pozostawić własnemu losowi.

Bank Ludowy znajdował się w szczególnie trudnej sytuacji, ale na jego czele znajdowało się szereg ludzi poważnych, co do których nie mogło być dla mnie najmniejszej wątpliwości, że się kierują interes em publicznym.

Sprawy Banku Leśnego były po pieranę przez jednego tylko postę, który wchodził do władz jego. Nie miał on większego znaczenia poli tycznego w swoim stronnictwie. Stronnictwo to było w stosunku do mnie w nieustannej opozycji. Gdzież zatem można dopatrywać się tutaj korupcji?

Reprezentując w owym czasie Cho rzów, Pan Minister Kwiatkowski z mojej odpowiedzi, że miliona zło tych dać nie mogę, nie dojrzał, w jak trudnych miał się znajdować wtedy warunkach Skarb Państwa. Był to oczywiście r. 1923, gdyż wte dy tylko byłem ministrem skarbu, w gabinecie Premiera Sikorskiego, a później w ciągu zaledwie jednego miesiąca w gabinecie Premiera Wito sa. Dalej następuje opis, jak Pan Minister Kwiatkowski przy pomocy posła Bartla zmobilizował postów kilku stronnictw by przy ich pomocy uzyskać milion złotych bonów dla Chorzowa, co Mu się udało. Takie mobilizowanie postów, by poprze rać te lub inne sprawy, często naj bardziej potrzebne, to zła metoda, bo ona nie pozwala na utrzymanie ręki przez ministra na pulsie całokształtu sytuacji. Tej metody użył p. Minister Kwiatkowski choć widocz nie jej nie uznaje. Ale szkoda, że przytaczając, jak przy pomocy mo bilizowania postów udało Mu się o trzymać jeden milion bonów, nie zaznaczył Pan Minister Kwiatkow ski, wiele Chorzów otrzymał w czasie moich rządów w roku 1924 i 1925 już bez mobilizowania postów.

W bilansie Chorzowa na dzień 31 grudnia 1925 roku znajdujemy w pasywach kapitał Ministerstwa Skarbu w kwocie 9,931,701 złotych, a pożyczki w Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie 3,598,820 zło tych. Wśród tych sum ów milion bo nów to niewiele. Widać z tego, że nie zawsze dawaliśmy Chorzowowi, „twarde i złowroge” odpowiedzi — „nie dam”.

Nie pochwałałam i nie pochwała łem, gdy posłowie zabiegają około spraw natury materialnej, gdy każ de takie zabieganie jest dla Urzędu Państwowych uprzykniem i pro wadzi nieraz do decyzji, które mogą narazić Skarb Państwa lub Bank Państwowy na straty.

Nie pochwałałem nie tylko zabie gów poselskich o sprawy material nej natury prywatnej, ale i sprawy natury publicznej. Te ostatnie często drożej jeszcze kosztują Skarb, niż pierwsze. Szczęście, że Chorzów jest dobrze prowadzony i solidnie się przedstawia. Ale wiele innych przedsiębiorstw państwowych lub komunalnych pochłonęło ogromne sumy i spowodowało wielkie straty.

Nie przeczę temu, że obyczaję ży cia parlamentarnego przybierały u nas formy dla władzy państwowej uciążliwe i utrudniały nieraz napraw ę ku dobru publicznemu skierowa ną. Nie przeczę też, żeby reforma tych obyczajów nie była potrzebna. Ale przeczę stanowczo, by istniała korupcja stronnictw, sejmych przez mój rząd. Ani stronnictwa sej my nie stały tak niskie, by dały się korumpować, ani też ja bym nie wahał się, ani chwili dłużej pozos tawać przy władzy, gdybym widział, że zmuszony jestem utrzyma ć się przy niej drogą korupcji. Wszak o samą władzę zbytnio mi się nie rozchodziło. Ustąpiłem, nie otrzy mawszy ani razu votum nieufności. POCO bym miał sobie kupować głosy poselskie, skoro mając je odzede dłem?

Twórczość państwowa była dla mnie ciężką pracą, podczas której niejednemu się narażałem, a nikogo nie kupowałem. Nie miałem powo dów, by sprawowanie władzy przed łużać, obciążając swoje sumienie. Gotów byłem każdej chwili odejść. Wszak wczesniejsze moje odciecia, byłoby dla mnie tylko ulgą, nie tylko dorozną, ale i ulgą na dziś jeszcze. Kto na chłodno całą sprawę roz waży, to sądzić, że musi dojść do przekonania, że Sejm nasz nie był gorszy od wszystkich Sejmów Świą talskich, że też o systemie korupcji Sej ma graż mój Rząd jest to blada,

w którą niektórzy mogą wierzyć, skoro już się z tą myślą zżył, tak, że nie chcą jej poddać rewizji, ale inni winni stanowczo odrzucić ją jako nieprawdziwą i szkodliwą”.

Odpowiadając p. premierowi Świą talskiemu, powołującemu się na przemowę ministra Kwiatkowskie go p. Grabski pisze:

„B. Premier Świątalski w replce swojej dawanej Sejmowi w odczy cie w Filharmonji w dniu 14 grudnia ub. r. powiedział: „Pan Minister Kwiatkowski w swoim odczytce we Lwowie cytował wypadki, ile to po życzek na nieistniejące interesy zo stało wtenczas (w okresie przedma jowym) rozdane z Banku Gospodar stwa Krajowego, jako gesty jedna jęcej sympatje stronnictw. Gdybyś my podsumowali wszystkie te straty które wtenczas państwo poniosło, doszlibyśmy do zawrotnych sum, ile to takie jednanie sympatji kosztu je”.

Ponieważ takie powiedzenie mus iało być rozumiane jako aluzja do rządów moich, więc rozzerzałem się w dostównym tekście mowy p. Mini stra Kwiatkowskiego we Lwowie i nie znalazłem wcale cytowania wy padków, na które się powoływał p. Premier Świątalski. Natomiast zna laziem ustęp, będący z daną kwestją w związku, następujący:

Rząd, który (w okresie przedma jowym) „najdłużej utrzymywał się przy władzy”, zaakceptował i stosował korupcję partji i postów. Jaką prerażającą treść posiadają proto koly kontroli prowadzonej w jednym z Banków Państwowych za lata z przed okresu majowego. Schemat tych liczných afer prawie jest jednolity. Jakichś nieznanie osoby zgła szają się o pożyczkę, rzekomo na u ruchomienie fabryki, banku, spół dzielni i t. p. Komitet bankowy stwierdza, że przedstawiony interes nie istnieje, że osoby nie zasługują na zaufanie. Następuje adnotacja, że petentów popiera partja lub po seł sejmovy taki i taki. Komitet ban kowy stawia jednak wniosek na od rzucenie podania, poczem następuje uwaga: na telefoniczną dyspozycję Ministerstwa Skarbu udzielił po życzkę. Oczywiście wszystkie for malności zostały precudowane prawnie załatwione tak, że nawet pro cesu w takiej sprawie wytoczyć nie można”.

Z kolei zatem sięgnąłem do proto kółów rewizji Banków Państwo

Wielki film operowy **HALKA** Stanisława Moniuszki

12 aktach

idzie nadal rekordowe powodzeniem w Kino-Teatrze „APOLLO” i gromadzi całą kulturalną Częstochowę.

Dość w plakat i jutro w sobotę 8 i 9 dzień programu!

13 000 osób oglądało dotąd ten wspaniały film polski, z te go wielu po raz drugi i trzeci, tak wyzyski „Halka” odnawia i zachwalają. Program ilustrowany 50 karami słowami i chętnymi. Silnie wzmożona i strzowska orkiestra! Czytacie afisze! Korzystajcie z ostatniej sposobności, aby jeszcze zobaczyć wielkie i porażające arcydzieła filmowe.

wych przez Najwyższą Izbę Kon troli Państwowej przeprowadzonej, które mnie zostały na moje żądanie w swoim czasie przesłane.

Ale choć kontrola przeprowadzo na w tych Bankach w czasie, w którym urzędowała „Nadzwyczajna Komisja do walki z nadużyciami”, nagromadziła duży krytycznego ma terjału i postawiła różne zarzuty zarówno Bankom jak i Minister stwu Skarbu, jako władzy nadzor czej, ale obrazu tego, który namal ował! Pan Minister Kwiatkowski i Premier Świątalski niema w proto kółach rewizji wcale.

Nie jest zamiarem moim bronić Sejmu i t. zw. Sejmowładztwa. Nie potrzebuję też w chwili obecnej bro nić okresu rządów moich. Co było do podania w tej mierze do wia domości ogólnej, podałem to w obszern iejszej pracy dawno już ogłoszonej. Dla oceny z dalszego stanowis ka tego, co było dobrego i złego w rządach moich, bieg życia dostarc zać będzie obiektywny materiału.

Kto twierdzi, że Sejm był korumpo wany, winien wskazać którzy to postowie i na rzecz jakich stron nictw ulegał korupcji. Kto twierdzi że udzielane były kredyty na inter esy nieistniejące dla jednania sym patji postów, winien tego rodzaju kredyty wymienić. Kto twierdzi, że zjednywanie takiej sympatji koszt o wało zawrotne sumy, winien podać cyfrę na poparcie tego twierdzenia.

Z chwila, gdy w ciągu czterech lat żadne z tych twierdzeń nie zo stało obiektywnie udowodnione, stawianie ich publiczne jest zwykłą insynuacją. Ze swej zaś strony wysnuję te twierdzenia w odnie sieniu do b. rządów moich nazywam publicznie fałszem.

Władysław Grabski.

szawie poprzedzona była kłam stwem, gdyż Cziczerin wiedział, iż Wojkow uczestniczył w tragedji je katerynburskiej, w oficjalnym pi śmie do premiera Skrzyńskiego o świadczył, że Wojkow wolny jest od wszelkich podejrzeń.

Gdyby w roku 1927 sąd polski był wziął pod uwagę jako okolicz ności łagodząca ten nastroj, jaki w związku z zamordowaniem cara i równoczesnym mianowaniem mord cery jego posłem w Warszawie istniał wśród Rosjan, wyrok na Kow erde byłby bezwątpienia inny, łagodniejszy.

Krawulow zwraca się do premie ra Bartla z prośbą, by obecnie wziął pod uwagę te nowe okolicz ności i przychylił się do ulaskawie nia Kowerdy.

TELEGRAMY

PRZED WYJAZDEM PRZYJEN TA ESTONJI DO POLSKI.

Ryga. — Wczoraj ustalono osta tecznie skład świąty, która ma towarzyszyć przyjeźdźcom Estonji, Strandmanowi, w czasie jego wizyty w Polsce.

Opócz ministra spraw zagranic znych, p. Latikka, przybędzie do Warszawy naczelnik wydziału po litycznego, p. Leppik, były poseł e stoński w Polsce oraz generałowie Jouson, Lille i Tyrwan.

Jednocześnie z przyjeźdem Strandmanem przybędzie poseł polski w Tallinie, p. Libicki i kilkunast u dziennikarzy estońskich.

KOMUNIZM WŚRÓD DZIECI.

Ryga. — Pisma sowieckie oma wiają projektowaną w swoim czasie mobilizację 50 tysięcy koman dów dla pracy komunistycznej wśród dzieci. Mobilizacja ta miała być ukończona do dnia 5 stycznia br., poczem komсомолы mieli przystąpić do pracy propagando wej wśród dzieci. Tymczasem „Prawda” konstatuje, że postanowienie to pozostało na papierze, po nieważ dotychczas zdołano mobi lizować zaledwie 10 proc. projekto wanej ilości komсомолов.

KOBIETY DUCHOWNYMI I OFICERAMI.

Londyn. — Donoszą z Oslo, że mowa tronowa na otwarciu stortingu zapowiada m. in. dopuszczenie kobiet do wszystkich urzędów publicznych.

Już dotąd kobiety zajmowały wiele urzędów w Norwegji, obec nie zaś będą mogły być duchownymi, dyplomatai oraz oficerami ar mji czynnej.

Największy sprzeciw budzi zapo wiedz dopuszczenia kobiet do urzę dów kościelnych.

SPRZECZNE WIADOMOŚCI O SYTUACJI W ALBANIJI.

Wiedeń. — Podług wiadomości otrzymanych w Atenach, drogą po średnią ze źródła albańskiego, w Albanji ma się przygotować rewol ta przeciwko panowaniu króla Zogu. Mianowicie wysiłki króla w kie runku modernizacji, a zwłaszcza re formy, dotyczące małżeństwa, re ligii i stosunków społecznych, miały wywołać niezadowolenie w całym kraju. Podobno groźna sytuacja wewnątrz kraju miała przeszość dzie królowi Zogu we wzięciu udziału w uroczystościach słobachy wielkiego sejmiku tronu w Rzymie.

Z drugiej strony donoszą z War

Przy bólu głowy zaziębleniu reumatyzmie

ASPIRIN tabletki

Originalne opakowanie z czarnym bandażem i znakami

„ASPIRIN” w kapturce kryjącej go do nacięcia we wszystkich aptekach

Tardieu triumfotorem w Hadze

Zamknięto konferencję w dniu dzisiejszym

Paryż. — Prasa paryska z wiel kiem zadowoleniem podnosi triumf, jaki odniósł w Hadze premier Tar dieu, który zdołał skłonić wreszcie Niemców do przyjęcia formuły prze widującej sankcje, na wypadek nie spełnienia przez Niemcy postano wień planu Younga.

Mimo pewnych zastrzeżeń, dzien niki zwracają uwagę przedewszyst

kiem na fakt, że na wypadek uchyla nia się Niemiec od przewidzianych spłat reparacyjnych Francja bez zgody innych sojuszników może zarządzić na nowo okupację Nad rennii.

W ten sposób, mimo niezadowol enia sprawy reparacji wschodnich, prace konferencji będą mogły być już zakończone, dziś, w sobotę.

List otwarty do premiera Bartla

O ulaskawienie Kowerdy zabójcy Wojkows prosi polityk polski

Paryż. — W dzienniku „Figaro” ukazał się list otwarty do premiera Bartla, podpisany przez rosyjskiego polityka, byłego członka dumy, Ka raulowa.

Nawizując do treści rewalsacji

Biesiedowskiego, Karaulow w liście swym wyjaśnia rolę Wojkows, jako odegrał on w zamordowaniu cara Mikołaja II.

Polityk rosyjski twierdzi, iż no minacja Wojkowsa na posła w War

dnia, że dwaj wybitni lekarze wie-
deńscy, specjaliści od choroby ra-
ka, zostali leczwani do Durazzo,
gdzie mają leczyć ciężko chorego
króla Achmeda Zoğu. Choroba ta
przeszkadza jakoby podróży kró-
la albańskiego do Rzymu.

Nareszcie albańska agencja tele-
graficzna ogłasza komunikat, za-
przecający w sposób kategorycz-
ny wszelkim pogłoskom o chore-
bie króla i utrzymujący, że Achmed
Zoğu korzysta z najlepszego zdra-
wia, zajmuje się sprawami państwo-
wemi i zwiedza różne instytucje w
stolicy.

**USTĄPIENIE KARDYNAŁA
GASPARREGO.**

Citta del Vaticano. — Według po-
głosk, ustąpienie kardynała Gas-
parrego nie jest spodziewane przed
1-szą rocznicą zawarcia paktów la-
terańskich, która przypada dnia 12
lutego. Podobno Papież zamierza
nadać uroczysty charakter pożegn-
aniu ustępującego kardynała i pod-
kreślić jego wielkie zasługi.

**ZAKOŃCZENIE SESJI RADY
LIGI NARODÓW.**

Genewa. — Wczoraj rada, po wy-
słuchaniu mowy min. Zaleskiego,
poświęconej dziesięcioleciu Ligi, o-
raz zatwierdzeniu kilku spraw po-
rządku dziennego, zakończyła swą
sesję styczniową.

Słowa wygłoszone przez Brianda
w Genewie w obronie paktu Ligi
spotkały się z gorącym uznaniem
prasy.

W „Oeuvre” Victor Snell pisze:
Kilka tylko słów Brianda wystarcy-
ło, aby wzmocnić rolę Ligi w
dziale organizacji pokoju europej-
skiego.

Natomiast niektóre dzienniki wyra-
żają zdziwienie z powodu stano-
wiska Hendersona, według którego
wyraz „Wojna” nie powinien wcale
figurować w pakcie Ligi.

GŁOSY NIEMIECKIE.

Berlin. — Prasa niemiecka w to-
nie niedocinionym komentarze tekst
not w sprawie sankcji, wyrażając
zgodnie ubolewanie, iż mocarstwa
wierzycielskie liczyć się mogły choć
by tylko teoretycznie z możliwością
naruszenia planu reparacyjnego
przez Niemcy.

**„PRECZ Z SCHACHEM” WO-
ŁAJĄ SOCJALIŚCI.**

Berlin. — Socjalistyczny „Vor-
waerts” wystąpił w artykule zaty-
tułowanym „Precz z Schachtem”
z żądaniem natychmiastowego u-
sunięcia prezydenta Banku Rzeszy
z jego stanowiska, „Vorwaerts” o-
świadcza, że o awanturze wywo-
lanej przez dr. Schachta w Ha-
dze, jego postawianie na stanowiu
skutk odpowiedzianem jest nie-
możliwe.

Z KONFERENCJI WĘGLOWEJ.

Genewa. — Prace międzynarod-
owej konferencji węglowej w Gene-
wie weszły w stadium bardzo za-
wile i nerwowe. Wczorajszą dysku-
sja nad czasem pracy w kopalniach
nie dała wyników pozytywnych. An-
gielska delegacja rządowa już wcz-
oraj wyraźnie wypowiedziała się
przeciwko siedmiodziesiętnemu dniu
pracy, proponując 7 i pół godziny.
W głosowaniu odrzucono wniosek
wprowadzenia siedmiodziesiętnego
dnia pracy. Narady grup trwają.
Zarówno wniosek 7 i pół godzinne-
go dnia pracy, jak i wniosek 7.45
minut, zaproponowany przez Fran-
cuzów, nie ma szans. Pracodawcy
trwają przy 8 godzinach. Wynik na-
sąd grupy robotniczej jest niewiadomy.

**STARCIE GÓRNIKÓW
Z POLICJĄ.**

Sydney. — W pobliżu kopalni
węgla w Kearsley doszło do starcia
kilkunastu górników z policją, w czasie
którego kilkunastu górników od-
niosło rany. Górnicy rozperzali się
w popłochu. Po starciu min. polic-
ja udala się samochodami ciężar-
owymi do Kurri, gdzie odbywała się
manifestacja górnicza przy udziale
około 3000 ludzi. Na wezwanie poli-
cji górnicy rozeszli się w spokoju.
Obecnie nastąpiło pewne uspokojenie
nie. Aresztowano kilkunastu komu-
nistów.

**FABRYKA AMONIAKU WYLE-
CIAŁA W POWIETRZE.**

Paryż. — W fabryce syntetycz-
nego amoniaku w Waziers koło
Lionu nastąpił wczoraj po połud-
niu gwałtowny wybuch jednego
ze zbiorników, zawierających wo-
dór.

Mury budynku fabrycznego u-
legły zniszczeniu, 5 robotników po-
zostało śmiertelnie, 3 jest ciężko rano-
nych.

TEATR „ODEON” | Program od piątku 17-go stycznia i dni następnych

Nowy, wielki przebieg obecnego sezonu! **Betty AMANN** niezapomnianą bohaterką „ANFALBU” i porwaczkę swą brutalną meksykańską wędrowną aktorkę dramatyczną stworzyła kreacje, sięgające najwyższych szczytów artystycznych w porównywalnym filmie pod tytułem **Henryk GEORGE**

SKAZANIEC ZE STAMBUŁU

Wzruszający do głębi dramat miłosny, kreślący z wstrząsającym tragizmem mimowolne dwużycie dwóch kochających się istot. Reżyserował **Gustaw Ucieki**.

Cienie przeszłości. Dwużycie. Wszystko się mści. Ostatnia noc samobójczy. Walka dwóch żon. Pierwsza żona czy druga - kto silniejszy? „Mam więcej praw do niego, niż ty, przybłodo!” Mała dwóch kobiet o męczycy.

NAD PROGRAM:
Najnowsza Kronika Filmowa **Orzeł** **Jak Zabawa - To Zabawa...**
Aktualności chwili bieżącej na ekranie. 2 akty wesołych przygód karnevalowych.

Ceny miejsc zwykłe. Kresło parterowe na 1-szysej stronie do rozpoczęcia przedstawienia tylko zł. 1,20. Ostatni seans o 9 m. 30 w

Komunistyczne awantury w Berlinie

Noona strzelanina w „dzielnioty barykad”

Berlin. — Wbrew zakazowi poli-
cji, komuniści niemieccy postanowi-
li wczoraj urządzić wielkie demon-
stracje w Berlinie.

Z zapadnięciem ciemności wyru-
szyły na ulice zbrojne bojówki komu-
nistyczne, które dokonywały na-
padów na patroli policyjne. W o-
sławionej komunistycznej dzielnicy
Neukölln próbowali komuniści usta-
wić barykady, lecz zostali rozpro-

**NARADA KOMUNISTÓW
„POLSKICH”.**

Moskwa. — Prasa sowiecka po-
daje, iż w dniu 25 b. m. rozpocznie
się w Moskwie narada t. zw. biu-
ra polskiego wydziału agitacji i pro-
pagandy CKWK. Na porządku
dziennym narady znajdują się na-
stępujące kwestie: referat o wynik-
ach kolektywizacji rolnictwa we
wszach polskich w ZSRR., referat
w sprawie akcji antyreligijnej
wśród ludności polskiej, informacje
polskich sekcji centralnych komi-
tetów ukraińskiej i białoruskiej par-
tyi komunistycznej i przebiegu t.
zw. współzawodnictwa socjalistycz-
nego oraz zagadnienie walki z od-
chyleniem prawicowym wśród komu-
nistów polskich w Rosji.

**PROGRAM URUCHOMIENIA
FABRYKI ZWIĄZKÓW AZO-
TOWYCH W MOŚCICACH.**

Warszawa. — Uroczystość po-
święcenia i uruchomienia nowow-
budowanych wielkich fabryk zwią-
zków azotowych w Mościcach pod
Tarnowem w dn. 18 b. m. zapowia-
da się nader okazałe. W uroczysto-
ści weźmie udział p. Prezydent
Rzplitej w towarzyszeniu prezesa
Rady Ministrów prof. dr. Kazimie-
rza Bartla, ministra przemysłu i
handlu inż. E. Kwiatkowskiego, mi-
nistra skarbu, plk. Matuszewskie-
go, przedstawieli wojskowości i
szeregu dygnitarzy państwowych.
Na uroczystość tę wyjeżdża p. Pre-
zydent Rzplitej w dn. 17 b. m. wy-
sokim pociągiem reprezentacyjnym,
do którego docepione będą sa-

kich wynalazł nowy model bućka i
nowy sposób jego fabrykacji, któ-
ry ma pociągnąć za sobą przewrót
w przemyśle obuwicznym zarów-
no co do kosztów, jak i czasu pro-
dukcji.

Pierwszą parę nowowyproduk-
owanych bućków zamierza wynalaz-
ca ofiarować p. Prezydentowi
Rzplitej w dniu jego imienin i w
tym celu zwrócił się do kancelarii
cywilnej z prośbą o podanie, jaki
numer bućków nosi p. Prezydent
Rzplitej.

**500 ROBOTNIKÓW ZASTRAJKO
WAŁO W TOMASZOWIE MAZO
WIECKIM.**

Łódź. — W fabryce firmy Piesch
w Tomaszowie Mazowieckim za-
strajkowało 500 robotników, Żatarg
wynikł na tle wprowadzenia przez
dyrekcję fabryki regulaminu pracy
i tabeli kar.

Po odbytem na terenie fabryki
zgromadzeniu robotnicy ogłosili
strajk włoski. Dziś administracja w
obawie wykroczeń wogóle robotni-
ków do fabryki nie wpuściła. Konfe-
rencja delegacji robotników i dy-
rekcji fabryki nie dała rezultatu.

Kierownictwo związku klasowego
w Tomaszowie zwróciło się do in-
spektora pracy w Łodzi o interwen-
cję.

**Burza na Bałtyku
zniszczyła łamoz fał
w porcie gdyńskim**

Gdynia. Ostatnie niezwykłe silne
burze, szalejące na Bałtyku, dały
się we znaki również i naszemu por-
towi.

Potęne bałwany, spadające mi-
mo osłony łamacza fał do portu we
wnętrznego, zniszczyły zupełnie
ścianę szpuntpalowa budującego
się dodatkowego wtórnego łamacza
fał w porcie rybackim.

Szereg statków i kutrów rybac-
kich uległo uszkodzeniu. Statki i
kutrzy porzywane z lin, na których
były przywiązane, tłuły się po za-
toce bez obsługi, rozbijając się wza-
jemnie.

Dzięki natychmiastowej akcji ra-
tunkowej udało się względnie szyb-
ko wprowadzić kutry z powrotem
do zatoki i umieścić je w bezpiecz-

nem miejscu.
Po uspokojeniu morza przysta-
no do odbudowy zniszczonej przez
fale ściany szpunt-palowej wewnę-
trznego łamacza fał. Nowa ściana
budowana będzie znacznie solidniej
i grubiej, tak, aby najsilniejsza fala
nie była w stanie jej zniszczyć.

**Zasłonięty w ten sposób port ry-
backi nie będzie narażony na tego
rodzaju wypadki niszczenia kutrów,
jaki się zdarzył ostatnio.**

**TAJEMNICZY ZAMACH NA PO-
CIĄG POD SKARŻYSKIEM.**

Radom. — Wczoraj o godz. 6.45
po poł. na bocznicę Państwowej
Wytwórni Amunicyjnej, na stacji
Skarżysko, niewykryci narazie
sprawy rozłączyli iglice zwrotni-
cy, skutkiem czego nastąpiło wy-
kolejenie parowozu i czterech wa-
gonów, na szczęście bez amunicji.

W czasie katastrofy został dość
ciężko ranny robotnik Wytwórni
Amunicyjnej, Stanisław Piętko.

Toczy się energiczne dochodze-
nie, celem wykrycia zamachowców,
którzy najwidoczniej przez wyko-
lenie pociągu chcieli spowodow-
ać wielki wybuch na terenie wy-
twórni.

**Strasne rzezie w Armenii
były dziełem niemieckie-
go dowództwa**

W czasie wielkiej wojny Turcy za
wszelką cenę usiłowali wytepić Or-
mjan. Komisja śledcza amerykań-
ska, która zwiedziła Armenię w ro-
ku 1919, ustaliła następujący stra-
sny bilans; jeden milion zamordo-
wanych, 244 tysięcy zbiegłych na
Kaukaz, 250 tysięcy zesłanych do
Syrii, tysiące kobiet i dziewcząt ode-
slanych do tureckich haremuów.

Okropności te, których nie ma
że by uwienić, przypominał obecnie
w książce wydanej w Lipsku pod ty-
tułem „Nafta i krew na wschodzie”
Essad-bej, syn bogatego kupca na-
ftowego w Baku. Chociaż autor książ-
ki nie ukrywa swoich sympatii dla
Niemiec, stwierdza, że w Baku pod
koniec wojny odbyła się za zgodą
formalną dowództwa tureckiego, ni-
emieckiego trzydniowa rzeź Ormjan
„celem dostosowania się do zwyci-
zów w krajach okupowanych”.

To twierdzenie Essad-beja ów-
czesny szef niemieckiego sztabu w
armii tureckiej uważa za zupełnie
niezgodne z prawdą. Oświadcza on
iż rozkaz rzezi wydany został przez
Nuri paszę, brata Enwera. Jednocze-
śnie ów oficer niemiecki twierdzi, że
z powodu rzezi porzucił służbę tu-
recką, zdawszy uprzednio raport ge-
nerałowi von Seecktoy, który wówczas
dowodził w Konstantynopolu.

Jest rzeczą ciekawą, że ów szef
niemieckiego sztabu w Turcji mówił
jedynie o rzeziach z roku 1918, a
rzezie przeciw zaczęły się już w
roku 1915. Rząd niemiecki wiedział
o nich doskonale, jednak nie nie
przedsięwziął, celem przeszkodze-
nia i zaprzestania tych wstrętnych
mordów.

Wypadanie włosów!

Rozwiązanie problemu porostu włosów
przez Dr. E. Zieglera.

Osłabienie korzonków włosowych spowodowane będzie niebylegic-
zmem okryciem głowy, uspołobieniem nerwowym ciężką chorobą (gry-
pa, tyfus) tworzeniem się łupieżu oraz nadmiernym odżywianiem. Utracie
włosów zapobiedz można przez odpowiednie pielęgnowanie głowy i włosów.
Kto dopuszcza do utworzenia się łupieżu i nadmiernego odżywiania, ten
może być pewny, że w krótkim czasie utraci włosy i zerwieci się włosy.
Ważnym więc jest głowę i włosy pielęgnować odpowiednio do ich skompli-
kowanego istnienia. Na ogół waga się to łatwym, w rzeczywistości jest
to bardzo trudne, ponieważ organizm skóry głowy jest nadzwyczaj wy-
magający, gdyż korzonki włosowe skazane są na wielki wysiłek, obciążo-
nie 75.000 do 100.000 włosów. Mają tylko jedną lub rzadki porost wło-
sów, osiągnąć można przez osłabienie „Silivkrin” - kuracji włosów” w
komplecie nowe uwolnienie względnie przy rzadkich włosach ponownie bu-
są czuprynie, oczywiście jedynie przy właściwym i dokładnym używaniu
włosów w kapsułkach podanych w planie leczenia „Silivkrin” zredagowany przez prof. Dr.
med. Liplawskiego.

Silivkrin (D.R.P.) i patentowanych pra-
wic specyficznie pozytywne niebezpieczeń-
stwa korzonków włosów do wytworzenia nowych włosów. Prof. uniw. Dr. med. Polland, radca
médycjalny dr.med. Abel Dr. med. Franc i wielu innych lekarzy osiągnęli za pomocą leczenia „Siliv-
krin” nawet przy zupełnym wyluszczeniu nader szkieletu włosów. Z wielką radością na-
wie ta przyjmie każdy, iż zrywać można na nowo dawniejszy bunty włosów. Oto środek,
którym - podług orzeczeń lekarzów - rozwiązano problem porostu włosów.

Zanim wydacie głos skorzystajcie z naszej bezpłatnej przesyłki, która zawiera spr-
wodzenia lekarzów z wyników leczenia „Silivkrinem”, plan leczenia „Silivkrinem” zred-
agowany przez prof. Dr. med. Liplawskiego oraz nader pouczającą broszurę p. t. „Wypa-
danie i regeneracja włosów”, do tego mała paczka „Silivkrin” - Szampoon. Pielęgnowanie
włosów preparatami „Silivkrin” nie tylko utrzymuje włosy w zdrowym stanie, lecz również
czyści je bujnemi i pięknie. „Silivkrin” - kuracja włosów” w komplecie osiągnięto wielki
postęp przyjęty z radością przez wszystkich lekarzy. Postęp ten sytuuje na wartości, lecz-
nicę więcej przez to, że nawet przy wyluszczeniu włosów, wyluszczeniu osłabieniu, można
nowy porost włosów. P. nadesłaniu obok umiarkowanego kuponu wysyłamy odwrotnie wy-
mienione dzieła i próbki.

Kupon przesyłki bezpłatnej W kopercie zaopatrzonej
znaczką poczt przesyłać do:
Silivkrin-Vertrieb, Gdańsk, 330 Böttchergasse 23/27.

Proszę o przesyłanie mi bezpłatnie:
1. Sposób użycia i plan leczenia Silivkrinem zredagowany
przez Prof. Dr. med. Liplawskiego.
2. Książkę p. t. „Wypadanie i regeneracja włosów”.
3. Wyprowadzenie nankowe pierwszych powag lekarskich.
4. Bezpłatną próbkę Silivkrin-Szampoon.

Nazwisko: _____ Ulles: _____
Miejsce zam.: _____ Poczta: _____

